

Gm-lajien käyttö säästää ympäristöä

(Helsingin Sanomat 10.9.2007)

Dosentit ja kollegat Irma Saloniemi ja Marjo Helander esittävät kirjoituksessaan (HS 4.9.) geeniteknikalla muunneltujen viljelykasvien aiheuttavan ympäristöongelmia ja lisäävän ympäristön kemikaalikuormitusta.

Kirjoituksessaan he sanovat "herbicidejä kestäväen lajikkeen käytön lisäävän kyseisen torjunta-aineen käyttöä", mikä on luonnollisesti totta.

Avainsana tässä on "kyseisen". Valitettavasti he jättävät ilmaan ajatuksen, että vaihtoehtona olisi se ilmeisen yleinen harhaluulo, ettei torjunta-aineita käytettäisi lainkaan jos gm-kasveja ei käytetä.

Näin ei kuitenkaan ole, sillä soijapapuja, kuten mitään muutakaan nykyistä viljelykasvia nykyisessä tehomataloudessa ei voi viljellä ilman torjunta-aineita. Kysymys onkin, minkälaisia torjunta-aineita käytettäisiin jos gm-kasveja ei viljeltäisi.

Vaihtoehtoja on runsaasti ja ne kaikki ovat paljon huonompia vaihtoehtoja.

Perinteisten soijapapujen viljelijät käyttävät kahden tai kolmen eri herbisidin sekoituksia, jotka ovat sekä ihmisille, eläimille, että ympäristölle selvästi haitallisempia kuin gm-kasvien kanssa käytettävä torjunta-aine.

Nämä perinteiset torjunta-aineet ovat selvästi huonommin hajoavia ja pysyvät siis maaperässä pidemmän aikaa saastuttaen mm. pohjavettä.

Toinen yleinen väärinkäsitys tai -ymmärrys, joka toistuu myös Saloniemen ja Helanderin kirjoituksessa on, että gm-kasvien käyttö lisää herbicidejä kestävien rikkaruohojen syntyä.

Tässä ei kuitenkaan ole mitään eroa gm-viljelyn ja ei-gm-viljelyn välillä, sillä molemmissa käytetään rikkakasvien torjunta-aineita. Käytäntö on kuitenkin osoittanut että gm-kasvien kanssa käytettävää torjunta-ainetta kestäviä rikkakasveja on syntynyt vähemmän kuin perinteisten torjunta-aineiden käytöllä.

Pienenä yksityiskohtana mainittakoon myös, että gm-kasveja viljelevien ei tarvitse käyttää tietyn yhtiön torjunta-aineita – yleinen harhakäsitys tämäkin. Gm-kasvien kanssa käytetyn torjunta-aineen valmistajia on maailmanlaajuisesti satoja.

Gm-soijan käyttö on lisännyt suorakylvöä, jolloin maan muokkaaminen on vähentynyt. Tämä on myös selkeästi vähentänyt pelloilta tapahtuvaa eroosiota vähentäen ympäröivien vesistöjen ravinnekuormitusta. Samoin viljelijöiden polttoaineen kulutus on vähentynyt.

Nämä ovat selkeästi ympäristön tilaa parantavia vaikutuksia.

Ympäristön kemikalisoitumisesta on meidän kaikkien syytä olla huolissaan. Gm-kasvien yhteydessä kysymys on, minkälaisia torjunta-aineita käytetään; ympäristölle ja ihmisille haitallisempia "perinteisiä" torjunta-aineita vai gm-kasvien kanssa käytettävää ympäristölle selvästi vähemmän haitallista nopeasti biohajoavaa yhdistettä?

Halutaanko suosia eroosiota ja vesien ravinnekuormitusta lisäävää perinteistä viljelyä vai ympäristöä vähemmän kuormittavaa gm-vaihtoehtoa?

Kyse on vaihtoehdoista. Olisin hyvin yllättynyt jos alussa mainitun kirjoituksen kirjoittajat kannattaisivat ympäristölle haitallisempaa valintaa.

Minun valintani on ympäristöä vähemmän kuormittava vaihtoehto.

Jaakko Kangasjärvi
kasvibiologian professori
Helsingin yliopisto